

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul actului normativ

Lege privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Sărăcia energetică este o mare provocare societală, având impact direct asupra sănătății și afectând aproximativ 54 de milioane de cetățeni europeni (CE). Prețurile ridicate ale energiei, veniturile mici și locuințele izolate necorespunzător, umede și nesănătoase sunt cauze ale ratei crescute de sărăcie energetică. Prețurile la energia electrică au crescut semnificativ în majoritatea țărilor în ultimul deceniu, ceea ce, în combinație cu criza economică și financiară recentă și cu performanța energetică slabă a parcului imobiliar din Europa, a provocat îngrijorări tot mai mari legate de sărăcia energetică în Europa.

În jur de 11 % din populația din UE – 54 de milioane de cetățeni europeni – sunt afectați de sărăcia energetică. Și totuși, majoritatea țărilor din UE nu au încă indicatori pentru identificarea sau cuantificarea consumatorilor vulnerabili de energie și nu direcționează în mod corespunzător măsurile împotriva sărăciei energetice.

Deosebit de îngrijorat de sărăcia energetică, Comitetul European al Regiunilor a adoptat în unanimitate Avizul pe tema „Guvernanța pe mai multe niveluri și cooperarea intersectorială pentru combaterea sărăciei energetice”. Avizul include o serie de propuneri, printre care dezvoltarea în continuare a definiției europene a sărăciei energetice, investiții specifice în eficiența energetică, o revizuire a pieței unice care să ofere prețuri scăzute la energia pentru gospodării și obiective cu calendar precis de eliminare a sărăciei energetice.

Sărăcia energetică desemnează imposibilitatea unei persoane sau unei gospodării de acoperire a nevoilor energetice minimale: iluminat, încălzirea optimă a locuinței pe timp de iarnă, susținerea facilităților de gătit și asigurarea apei calde în locuință, dar și utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun utilizarea de energie. În principal, sărăcia energetică este cauzată de trei surse distincte: un nivel scăzut al veniturilor actuale, absența infrastructurii și tehnologiilor necesare sau inaccesibilitatea la sistemul energetic din alte cauze decât lipsa banilor, precum și condiții de viață care nu asigură o utilizare eficientă a energiei (mai ales o locuință cu deficite energetice). Populația afectată de sărăcie energetică este caracterizată printr-un consum redus de energie sau folosirea unor combustibili poluanți (nocivi deopotrivă pentru sănătatea persoanelor expuse direct, cât și pentru mediu) sau prin dificultatea accesării constante și în timp util a surselor de energie necesare asigurării nevoilor de bază.

Pentru a măsura sărăcia energetică, potrivit studiilor la nivel european, sunt utilizați mai mulți indicatori. Indicatorii principali sunt definiți după cum urmează:

1. Ponderea ridicată a cheltuielilor energetice în venituri : parte a populației cu ponderea cheltuielilor energetice în venituri mai mult de două ori mediana națională (sursa: EPOV, 2010 HBS).
2. Sărăcia energetică ascunsă: parte a populației a cărei cheltuială absolută de energie este sub jumătate din mediana națională (sursă: EPOV, 2010 HBS).
3. Incapacitatea de a păstra căldura în locuință în mod adecvat: pe baza disconfortului termic auto-raportat (sursă: Eurostat, 2016 SILC).
4. Restanțe la facturile de utilități: pe baza incapacității auto-raportate a gospodăriilor de a plăti la timp

facturile de utilități în ultimele 12 luni (sursă: Eurostat, 2016 SILC).

Prin urmare, pentru a avea o imagine completă a sărăciei energetice se iau în calcul:

2. Veniturile gospodăriei disponibile pentru obținerea energiei necesare
3. Veniturile gospodăriei disponibile pentru investiții în îmbunătățirea energetică a condițiilor de viață
4. Calitatea energetică a locuinței
5. Accesul la diferite tipuri de surse energetice
6. Cultura consumului energiei

Un studiu recent al *European Energy Network (EnR - 2019) asupra sărăciei energetice* a determinat mai multe definiții utilizate la nivelul statelor membre UE.

Astfel, Italia definește sărăcia energetică dacă ponderea costurilor energetice depășește de două ori cota medie a cheltuielilor cu energia și dacă bugetul gospodăriei, după deducerea costurilor cu energia, este sub pragul național (relativ) de sărăcie. În Marea Britanie o gospodărie este săracă din punct de vedere energetic dacă suma pe care ar trebui să o cheltuiască pentru a-și menține locuința la „un standard adecvat de căldură” (definit în termenii unui regim standard de încălzire și calculat prin metodologia națională de calcul SAP utilizată în reglementările de construcții și producția de certificate de performanță energetică) este peste nivelul mediu național și dacă venitul lor rămas, după costurile de locuință și ajustat în funcție de dimensiunea și compoziția gospodăriei, ar fi sub pragul oficial de sărăcie (60% din venitul mediu al gospodăriei). Anterior, Marea Britanie se raporta la sărăcia energetică prin nivelul cheltuielilor care nu trebuia să depășească 10% din venitul gospodăriei.

Indiferent la ce definiție ne raportăm, concluzia este aceeași: de fapt sărăcia energetică reprezintă imposibilitatea gospodăriei de a-și asigura nevoile energetice minimale constând în iluminat, încălzirea optimă a locuinței pe timp de iarnă, susținerea altor facilități care presupun utilizarea de energie, fie din cauza veniturilor reduse, fie din cauza costului prea mare al serviciilor.

Ținând cont de toate aspectele relevate de studiile și cercetările la nivel european, de dinamica prețurilor, consumului și aprovizionării, în 2019 Parlamentul European și Consiliul, aprobă DIRECTIVA (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE.

Directiva stabilește o serie de principii și reguli care să permit tuturor grupurilor de clienți (industriali, comerciali și casnici) „să aibă acces la piețele de energie electrică pentru a-și valorifica flexibilitatea și pentru a-și comercializa energia electrică autoprodusă. Clienților ar trebui să li se permită să fructifice în întregime avantajele oferite de agregarea producerii și a furnizării de energie electrică la nivelul regiunilor mai mari și să beneficieze de concurența transfrontalieră. Participanții la piață implicați în agregare ar putea juca un rol important în calitate de intermediari între diversele grupuri de clienți și piață. În ceea ce privește agregarea independentă, statele membre ar trebui să aibă libertatea de a alege modelul de implementare adecvat și abordarea corespunzătoare în materie de guvernare, respectând totodată principiile generale prevăzute în prezenta directivă. Un astfel de model sau o astfel de abordare ar putea include alegerea unor principii bazate pe piață sau a unor principii de reglementare care oferă soluții pentru respectarea prezentei directive, precum modelele în cadrul cărora dezechilibrele sunt decontate sau se introduc corecții ale perimetrului. Modelul ales ar trebui să conțină norme echitabile și transparente pentru a le permite agregatorilor independenți să își îndeplinească rolul de intermediari și să garanteze că clientul final beneficiază în mod adecvat de activitățile acestora. Produsele ar trebui definite pe toate piețele de energie electrică, inclusiv pe piețele serviciilor de sistem și pe piețele de capacități, astfel încât să se încurajeze participarea consumului dispecerizabil.”

Pentru clienții casnici Directiva reglementează că statele membre iau măsurile corespunzătoare pentru protecția acestora, garantând, în special, protecția adecvată a clienților vulnerabili. În acest context, fiecare stat membru definește conceptul de clienți vulnerabili care poate face referire la sărăcia energetică și, printre altele, la interzicerea debransării acestor clienți în situații critice. Conceptul de clienți vulnerabili poate include nivelurile veniturilor, ponderea cheltuielilor cu energia din venitul disponibil, eficiența

energetică a locuințelor, dependența critică de echipamente electrice, din motive de sănătate, vârstă sau alte criterii. Statele membre garantează că se aplică drepturile și obligațiile în ceea ce privește clienții vulnerabili. În special, acestea iau măsuri pentru protecția clienților din zonele îndepărtate. Statele membre garantează un nivel înalt de protecție a consumatorilor, în special în ceea ce privește transparența condițiilor contractuale, a informațiilor generale și a mecanismelor de soluționare a litigiilor.

În România, o serie de acte normative reglementează unele măsuri pentru protecția socială a populației. În acest sens, pentru perioada sezonului rece, caracterizată printr-un consum mai mare de energie pentru încălzirea locuinței, începând din anii 90 au fost aprobate măsuri de protecție socială. Ultimul în acest sens a fost Ordonanța de urgență a Guvernului nr.70/2011 prin care au fost instituite ajutoare pentru familiile cu venituri reduse.

În baza acestui act normativ, pentru cele 5 luni de iarnă - noiembrie - martie - pentru încălzirea locuinței cu energie termică furnizată în sistem centralizat, gaze naturale și lemne, cărbuni, combustibili petrolieri, familiile cu venituri de maximum 750 lei/persoană beneficiază de ajutoare pentru încălzirea locuinței.

Introducerea de condiții din ce în ce mai restrictive, în ideea de a focaliza cât mai mult acordarea acestui tip de ajutor, a condus la diminuarea treptată a numărului de beneficiari de la aproximativ 1,5 milioane gospodării, la începutul anilor 2000 până la 250.000 gospodării în sezonul rece 2019-2020.

și sumele plătite s-au diminuat considerabil, în aceeași perioadă, de la 300 milioane la aproximativ 90 milioane lei.

Însă Directiva 944/2019 nu are în vedere numai sezonul rece și încălzirea locuinței, ci orice reprezintă consum energetic pe parcursul întregului an.

Din acest considerent este necesară restructurarea/revizuirea legislației aplicabile în materie de protecție socială și dezvoltarea măsurilor pentru a cuprinde întreaga perioadă a anului.

Mai mult, nivelurile de venituri și cuantumurile ajutoarelor s-au menținut în aceeași parametri cu excepția limitei maxime de venituri care a fost majorată în 2019 și în 2020, pentru a cuprinde și o parte din persoanele vârstnice ale căror pensii sunt la nivelul indemnizației sociale pentru pensionari.

În sprijinul revizuirii legislației privind protecția socială în perioada sezonului rece, vin și cifrele publicate de EUROSTAT. În anul 2019 rata persoanelor aflate în risc de sărăcie din România era de 23,8%, mai mult cu 0,3% față de anul 2018 și cu 7% față de media europeană (EU 28). Pentru aceeași perioadă rata riscului sărăciei persoanelor care muncesc (in work at risk poverty) a cunoscut în România o creștere de 0,4% față de 2018, de la 15,3% la 15,7%, în timp ce media europeană (EU 28) a cunoscut o scădere de la 9,4% la 9,2%. Aceeași sursă ne arată că rata gospodăriilor cu incapacitate de menținere a căldurii este de 9,3% față de media europeană (EU 28) de 7%.

Prin urmare, toate datele conduc la necesitatea recalibrării nivelului de venituri și a cuantumurilor ajutoarelor, dar și includerea de noi măsuri care să prevină riscul sărăciei energetice.

Având în vedere necesitatea asigurării unei protecții sociale adecvate pentru consumatorul vulnerabil, așa cum este acesta definit în actele normative de bază, dar și în contextul prevederilor Directivei (UE) 2019/944 care recomandă protecția adecvată a clienților vulnerabili, recomandând fiecărui stat membru să-și definească clientul vulnerabil, conceptul de sărăcie energetică și să introducă măsuri pentru interzicerea debransării acestor clienți în situații critice, s-a considerat necesară constituirea unui grup de lucru format din specialiști din ministere, autorități și instituții cu atribuții în acest domeniu, care să stabilească liniile directoare în această materie, elaborarea și finalizarea cadrului legislativ necesar și a procedurilor de implementare.

Din grupul de lucru fac parte experți din următoarele instituții:

- Ministerul Muncii și Protecției Sociale
- Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri
- Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației;
- Ministerul Finanțelor Publice;
- Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE);
- Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice;

- Institutul Național de Statistică;
- Comisia Națională de Strategie și Prognoză
- Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială.

Acestor instituții publice li s-au lăturat partenerii sociali și Federația Asociațiilor Companiilor de Utilități din Energie.

1¹ Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

Actul normativ susține transpunerea art. 28 din DIRECTIVA (UE) 2019/944 A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE.

2. Schimbări preconizate

Prin proiectul de lege alăturat se propune reglementarea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil din sistemul energetic în scopul prevenirii și combaterii sărăciei energetice.

Potrivit propunerilor proiectului de lege, măsurile de protecție socială pot fi:

- a) financiare constând în ajutoare destinate asigurării nevoilor energetice minimale pentru iluminat, încălzirea optimă a locuinței pe timp de iarnă, susținerea facilităților de gătit și asigurarea apei calde în locuință și utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun utilizarea de energie;
- b) non-financiare constând în facilități de acces și conectare la sursele de energie disponibile necesare pentru asigurarea nevoilor energetice minimale;
- c) alte facilități constând în ajutoare financiare destinate achiziționării de dispozitive/ instalații/sisteme ce pot conduce la creșterea eficienței energetice în locuință.

Măsurile de protecție socială se finanțează din bugetul de stat, din bugetele locale sau din fonduri europene.

Măsurile pot fi financiare și non financiare și constau în:

- a) ajutoare destinate asigurării nevoilor energetice minimale pentru iluminat, încălzirea optimă a locuinței pe timp de iarnă, susținerea facilităților de gătit și asigurarea apei calde în locuință și utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun utilizarea de energie;
- b) ajutoare destinate achiziționării de dispozitive/ instalații/sisteme ce pot conduce la creșterea eficienței energetice în locuință;
- c) facilități de acces și conectare la sursele de energie disponibile necesare pentru asigurarea nevoilor energetice minimale.

În scopul stabilirii măsurilor concrete de sprijin, a beneficiarilor acestora și a criteriilor de eligibilitate, prin prezentul proiect de lege se reglementează:

1. definirea termenilor utilizați:

- a) consumator vulnerabil de energie, denumit, în continuare *consumator vulnerabil* - persoană singură/familie, care, din motive de boală, vârstă, venituri insuficiente sau alți factori, ar trebui să beneficieze de măsuri de protecție socială și servicii suplimentare pentru a-și asigura cel puțin nevoile energetice minimale
- b) consumul mediu lunar de energie termică- cantitatea de energie termică, măsurată în gigacalorii, necesară încălzirii locuinței, stabilită pentru persoana singură/familie, pe tip de apartament/locuință, în funcție de zona de temperatură, conform anexei nr. 1;
- c) zona de temperatură - gruparea județelor în funcție de temperaturile medii multianuale înregistrate, conform anexei nr. 2;
- d) familie - totalitatea persoanelor, care au același domiciliu ori reședință și/sau care locuiesc și gospodăresc împreună și sunt luate în calcul la stabilirea cheltuielilor de întreținere a locuinței, indiferent dacă între acestea există sau nu relații de rudenie.
- e) persoană singură - persoana care a împlinit vârsta de 18 ani, care locuiește singură și nu se mai află în întreținerea părinților, precum și persoana cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani, care locuiește și se gospodărește singură și are capacitate de exercițiu anticipată, potrivit prevederilor art. 40 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare;
- f) locuință de domiciliu sau de reședință - construcția cu destinația de locuință aflată în proprietatea

titularului ajutorului ori închiriată sau asupra căreia exercită un drept de folosință în condițiile legii, situată la adresa înscrisă în actele de identitate ale membrilor de familie sau, după caz, adresa la care persoanele sunt înscrise în cartea de imobil și sunt luate în calcul la stabilirea cheltuielilor de întreținere a locuinței. Se asimilează locuinței de domiciliu sau reședinței și locuința de necesitate, precum și locuința socială, astfel cum sunt acestea definite potrivit prevederilor Legii locuinței nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare și care deține avizele de construcție prevăzute de Legea nr.50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

- g) sezon rece - se înțelege perioada de 5 luni cuprinsă între data de 1 noiembrie a anului curent și data de 31 martie a anului următor. Perioada sezonului rece poate fi prelungită/redușă într-unul sau mai multe județe la solicitarea consiliilor județene, cu avizul Autorității Naționale de Meteorologie. Perioada de prelungire/reducere a sezonului rece, precum și procedura de acordare a ajutoarelor pentru încălzirea locuinței în această perioadă se aprobă prin hotărâre a Guvernului la propunerea Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației și a Ministerului Muncii și Protecției Sociale;
- h) ajutor pentru încălzirea locuinței - măsură de sprijin financiar, din categoria celor prevăzute la art.2 alin. (2) suportată din bugetul de stat și/sau, după caz, din bugetele locale, destinată consumatorilor vulnerabili, care are drept scop acoperirea integrală sau, după caz, a unei părți din cheltuielile cu încălzirea locuinței. Ajutorul se acordă pentru consumatorii de energie termică în sistem centralizat, energie electrică, gaze naturale, combustibili solizi sau petrolieri. Acesta se acordă numai pentru un singur sistem de încălzire, acesta fiind cel principal utilizat;
- i) supliment pentru energie – măsură de sprijin financiar, din categoria celor prevăzute la art.2 alin. (2) suportată din bugetul de stat și/sau, după caz, din bugetele locale, destinată consumatorilor vulnerabili, care are drept scop acoperirea integrală sau, după caz, a unei părți din cheltuielile cu iluminatul locuinței, susținerea facilităților de gătit și asigurarea apei calde în locuință și utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun utilizarea de energie;
- j) facilități privind accesul la energie – măsuri de sprijin din categoria celor prevăzute la art. 2 alin. (3) pentru accesul și conectarea la sursele de energie disponibile;
- k) sprijin pentru eficientizarea consumului de energie – măsură financiară din categoria celor prevăzute la art.2 alin. (2) suportată din bugetul de stat și/sau, după caz, din bugetele locale, ori fonduri europene, destinată consumatorilor vulnerabili pentru acoperirea unei părți din costul sistemelor utilizate pentru creșterea eficienței energetice potrivit Legii nr.121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare;
- l) titularul măsurilor prevăzute la lit.h) și i) - reprezentantul familiei sau, după caz, persoana singură care îndeplinește condițiile legale de acordare a măsurilor, care solicită acordarea acestora și care poate fi, după caz: proprietarul locuinței, succesorul de drept al acestuia, persoana care a înstrăinat locuința în baza unui contract de vânzare-cumpărare cu clauză de întreținere sau cu drept de habitație, titularul contractului de închiriere, comodat, concesiune al acesteia ori alt membru de familie major și împuternicit de proprietarul locuinței sau de titularul contractului de închiriere ori, după caz, reprezentantul legal al persoanei singure care nu a împlinit vârsta de 16 ani sau al persoanelor prevăzute la art. 43 alin. (1) lit. b) și art. 178 lit. a) și b) din Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările ulterioare;
- m) beneficiarul măsurilor prevăzute la lit.h) și i) - familia sau persoana singură definite conform lit. d) și e);
- n) venit mediu net lunar – totalitatea veniturilor nete pe care le realizează persoana singură sau, după caz, membrii familiei în luna anterioară lunii în care se solicită dreptul, așa cum acestea sunt prevăzute la art. 8 alin. (1) - (3) din Legea nr. 416/2001, cu modificările și completările ulterioare, împărțită la numărul persoanelor din familia definită la lit.d);
- o) sărăcie energetică - desemnează situația în care, din cauza combinației între veniturile mici, costurile ridicate la energie și eficiența energetică scăzută a locuinței, o persoană sau o gospodărie nu își permite asigurarea nevoilor energetice minimale servicii energetice de bază care să garanteze un nivel de trai decent;
- p) nevoi enetice minimale – reprezintă consumul minim al unei familii pentru iluminat, încălzirea

optimă a locuinței pe timp de iarnă, susținerea facilităților de gătit și asigurarea apei calde în locuință, utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun utilizarea de energie sau alimentarea dispozitivelor medicale pentru susținerea vieții sau ameliorarea sănătății persoanelor. Limita minimă a consumului se stabilește prin ordin comun al ministrului economiei, energiei și mediului de afaceri, ministrului muncii și protecției sociale și președintelui Autorității Naționale de reglementare în Domeniul Energiei;

- q) furnizor – persoană fizică sau juridică ce asigură după caz furnizarea energiei termice, energiei electrice, gazelor naturale către clienți;
- r) valoare de referință – nivelul maxim al ajutorului pentru încălzirea locuinței aferent unei luni, stabilit în funcție de sistemul de încălzire utilizat;
- s) gospodărie - unitate formată dintr-o locuință și din persoanele fizice care o locuiesc, având buget comun și valorificând în comun bunurile dobândite prin munca lor.

2. principalele măsuri de protecție socială

A. Ajutorul pentru încălzirea locuinței în perioada sezonului rece, vizând următoarele aspecte:

- reglementarea tipului de ajutoare : pentru încălzirea locuinței cu energie termică furnizată în sistem centralizat; pentru încălzirea cu gaze naturale; pentru încălzirea cu energie electrică și pentru încălzirea cu combustibili solizi sau lichizi ;
- stabilirea limitei maxime a veniturilor până la care o persoană sau familie poate beneficia de ajutoare pentru încălzire, respectiv:
  - de 810 lei/persoană în cazul familiilor
  - de 1.445 lei în cazul persoanei singure
- stabilirea cuantumului ajutoarelor, respectiv prin compensare procentuală aplicată unei valori de referință diferențiată în funcție de sistemul de încălzire. Compensarea procentuală este de 100% pentru beneficiarii cu cele mai mici venituri și de minimum 10% pentru cei ale căror venituri se află la limita maximă;
- stabilirea valorii de referință la care se aplică compensarea procentuală: de 250 lei/luna pentru gaze naturale de 500 lei pentru energie electrică de 80 lei pentru combustibili solizi și petrolieri. Pentru energia termică valoarea de referință se stabilește în limita consumului mediu definit de lege și în funcție de prețul local al gigacaloriei;
- trecerea la stabilirea nivelurilor de venituri și a valorilor de referință în valoare nominală, fără a mai fi raportate la indicatorul social de referință;
- reglementarea modalității de facturare a energiei termice în cazul consumatorilor vulnerabili, respectiv pe baza consumului efectiv;
- reglementarea principalelor aspecte privind stabilirea și plata ajutoarelor pentru încălzirea locuinței
  - acordarea ajutorului se realizează prin dispoziție a primarului, pe bază de cerere și declarație pe proprie răspundere privind componența familiei și veniturile membrilor acesteia, însoțită de documente doveditoare
  - la stabilirea veniturilor familiei sau persoanei singure în vederea acordării ajutorului pentru încălzirea locuinței vor fi luate în considerare toate veniturile realizate de membrii acesteia în luna anterioară depunerii cererii așa cum sunt acestea definite de art. 8 din Legea nr.416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare;
  - stabilirea în responsabilitatea primarului și a serviciului public de asistență socială a obligativității efectuării de anchete sociale, la solicitarea agențiilor pentru prestații sociale, precum și la solicitarea altor terți, precum și în cazul celor care solicită ajutor pentru încălzirea locuinței cu energie electrică;
  - elaborarea și transmiterea de către primar a situațiilor centralizatoare privind beneficiarii ajutorului pentru încălzirea locuinței, veniturile acestora și cuantumul ajutorului maxim la care pot avea dreptul
  - furnizorul de energie termică, respectiv de gaze naturale va calcula ajutorul efectiv care se va acorda beneficiarului pe baza consumului efectiv înregistrat
- stabilirea de obligații clare ale beneficiarului și de atribuții în sarcina primarului, asociației de

proprietari/chiriași și furnizorului de energie termică sau gaze naturale, a căror neîndeplinire se pedepsește, în funcție de gravitatea acesteia, cu amendă contravențională sau conform legii penale;

- sumele necesare pentru asigurarea ajutorului pentru încălzirea locuinței, cu excepția celui acordat din bugetele locale, se suportă din fondurile alocate cu această destinație în bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Plata se efectuează de Agenția Națională pentru Prestații Sociale prin agențiile sale județene direct la furnizori în cazul energiei termice, gazelor naturale și energie electrică, iar, în cazul ajutorului pentru lemne, cărbuni, combustibili petrolieri la beneficiari, prin intermediul primăriilor;
- plata ajutorului pentru încălzirea cu lemne, cărbuni, combustibili petrolieri pentru beneficiarii de ajutor social se asigură, ca și în prezent, de către primari, din bugetele locale și se efectuează o singură dată, la începutul sezonului rece pentru întreaga perioadă;

B. Suplimentul pentru energie

- definirea categoriei de beneficiar, respectiv familiile și persoanele singure care au dreptul la ajutorul pentru încălzirea locuinței;
- stabilirea cuantumului suplimentului pentru energie în funcție de sursa de energie, respectiv :
  - 30 lei pentru consumul de energie electrică;
  - 10 lei pentru consumul de gaze naturale;
  - 10 lei pentru consumul de energie termică;
  - 20 lei pentru consumul de combustibili solizi și petrolieri.
- perioada de acordare a suplimentului pentru energie, respectiv pe parcursul întregului an
- posibilitatea acordării suplimentului, cumulat, pentru sursele de energie utilizate
- majorarea cuantumului suplimentului la 50 de lei, în cazul în care unica sursă este energia electrică
- decontarea suplimentului pentru energie la furnizor

C. Interzicerea deconectării de la sursele de energie

- interzicerea deconectării de la sursele de energie se aplică în condițiile Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 235/2019 pentru aprobarea Regulamentului de furnizare a energiei electrice la clienții finali pentru consumatorii vulnerabili definiți de prezentul proiect de lege. Fac excepție persoana singură sau familia în care cel puțin un membru care din motive de sănătate, pe baza documentelor eliberate de instituții medicale abilitate/vârstă, necesită continuitatea alimentării locuinței cu energie electrică, ale căror venituri pe membru de familie este de până la nivelul câștigului salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat.

3. actualizarea nivelului de venituri și a cuantumurilor ajutoarelor propuse

- în funcție de evoluția veniturilor populației și a prețului serviciilor, prin hotărâre a Guvernului

4. aplicarea de sancțiuni

- sancțiunile contravenționale se aplică primarului, furnizorilor de energie termică/electrică/gaze naturale, după caz, asociațiilor de proprietari/locatari pentru nerespectarea dispozițiilor cuprinse de lege. acestea sunt preluate din Ordonanța de urgență a Guvernului nr/70/2011.

5. Intrarea în vigoare și abrogări

- intrarea în vigoare se propune pentru septembrie 2021. Aplicarea noii proceduri de calcul pentru ajutorul de încălzire necesită pregătiri administrative din partea primăriilor, a furnizorilor de energie termică/electrică/gaze naturale, precum și a Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială. Din acest considerent, intrarea în vigoare și aplicarea efectivă a prevederilor acestui proiect de act normativ poate fi realizată începând cu un nou sezon rece.

- pentru aplicarea prevederilor acestui proiect de act normativ se propune ca normele metodologice să fie aprobate prin hotărâre a Guvernului până la data de 1 iulie 2021, astfel încât instituțiile implicate să poată

asigura logistica necesară aplicării.

- se propune ca odată cu intrarea în vigoare a prezentei legi, să se abroge Ordonanța de urgență a Guvernului nr.70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobată prin Legea nr.92/2012, cu modificările și completările ulterioare.

- se propune ca odată cu publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I a prezentei legi să fie abrogată Legea nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune, cu modificările ulterioare, ținând cont de faptul că în materia ajutoarelor pentru încălzire prevederile acestui din urmă act normativ prin aprobarea prezentului proiect de lege nu vor mai fi de actualitate, iar în materia celorlalte drepturi reglementate de Legea nr.196/2016, în perioada 2016 – 2020 au fost aprobate mai multe modificări ale actelor normative ce urmau să fie abrogate odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.196/2016, modificări ce nu au fost incluse și în Legea nr.196/2016.

De menționat este și faptul că au fost menținute procedurile de stabilire și plată a dreptului, așa cum acestea au fost reglementate în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.70/2011.

Față de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.70/2011, comparativ proiectul de lege aduce următoarele noutăți:

- creșterea nivelurilor de venituri până la care se acordă dreptul. Nivelul maxim pe persoană din familie crește de la 800 lei la 810 lei, iar pentru persoana singură de la 1082 lei la 1445 lei. Se asigură o acoperire cu această măsură a cel puțin 18% din gospodăriile aflate în primele 4 decile de venituri, ținând cont de ansamblul condițiilor de acordare.
- cuantumul ajutorului se stabilește prin compensare procentuală față de o valoare de referință, pentru toate sistemele de încălzire, față de cuantumul nominal prevăzute anterior pentru gaze naturale, energie electrică și combustibili solizi/lichizi.
- se introduce suplimentul pentru energie în cuantum egal pentru toate gospodăriile, acordat pe tot parcursul anului.
- plata ajutoarelor pentru încălzirea locuinței cu lemne pentru beneficiarii ajutorului social acordat în baza Legii nr.416/2001, se va prelua din bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii și Protecției Sociale și nu va mai fi în sarcina directă a autorității administrației publice locale.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al actului normativ

1. Impact macro-economic

Actul normativ nu se referă la acest subiect

1^1. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

Actul normativ nu se referă la acest subiect

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prevenirea sau, după caz, combaterea sărăciei energetice; susținerea cheltuielilor legate de iluminat, încălzirea optimă a locuinței pe timp de iarnă, susținerea facilităților de gătit și asigurarea apei calde în locuință, utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun utilizarea de energie sau alimentarea dispozitivelor medicale pentru susținerea vieții sau ameliorarea sănătății persoanelor

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative:

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:

Actul normativ nu se referă la acest subiect

3. Impact social

4. Impact asupra mediului

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,

atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent (2021)	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii iii. asistență socială b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii d) bugetul asigurărilor pentru șomaj	+154.130	+417.600				
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale c) buget de asigurări sociale de stat d) bugetul asigurărilor pentru șomaj	-154.130	-417.600				
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	<p>Estimări privind costurile măsurilor propuse:</p> <p>Pentru ajutorul de încălzire: Număr beneficiari: 427.000 din care: - 42.759 pentru energie termică - 94.070 pentru gaze naturale - 12.828 pentru energie electrică - 277.934 pentru combustibili solizi și lichizi</p> <p>Quantum mediu ajutor lunar: - 70 lei pentru energie termică - 140 lei pentru gaze naturale - 130 lei pentru energie electrică - 52 lei pentru combustibili solizi și lichizi</p> <p>Cheltuieli lunare 32.280 mii lei, din care: - 2.993 mii lei pentru energie termică - 13.170 mii lei pentru gaze naturale</p>					

	<p>- 1.667 mii lei pentru energie electrică - 14.450 mii lei pentru combustibili solizi și lichizi</p> <p>Cheltuieli sezon rece (5 luni): 161.400 mii lei</p> <p>Pentru suplimentul pentru energie Număr beneficiari: 427.000 Sumă lunară medie: 50 lei Perioadă acordare: 12 luni Necesar lunar: 21.350 mii lei Necesar 12 luni: 256.200 mii lei</p> <p>Necesar 2021 : 154.130 mii lei Necesar 2022: 417.600 mii lei</p>
--	---

7. Alte informații –

Secțiunea a 5-a
Efectele actului normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor actului normativ:

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ:

Prin proiectul de act normativ se propune abrogarea:

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr.70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobată prin Legea nr.92/2012, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr.196/2016 privind venitul minim de incluziune, cu modificările ulterioare

b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții:

- proiect de hotărâre a Guvernului pentru aprobarea normelor metodologice de aplicare a legii

1¹. Compatibilitatea actului normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice:

a) impact legislativ - prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi derogatorii;

Actul normativ nu se referă la acest subiect

b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic - sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante.

Actul normativ nu se referă la acest subiect

2. Conformitatea actului normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare:

Actul normativ nu se referă la acest subiect

3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare

Actul normativ nu se referă la acest subiect

4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Actul normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

Actul normativ nu se referă la acest subiect

6. Alte informații

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării actului normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de

cercetare și alte organisme implicate

S-a constituit un grup de lucru format din specialiști din ministere, autorități și instituții cu atribuții în acest domeniu, care să stabilească liniile directoare în această materie, elaborarea și finalizarea cadrului legislativ necesar și a procedurilor de implementare. Din grupul de lucru fac parte experți din următoarele instituții: Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri; Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației; Ministerul Finanțelor Publice; Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei; Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice; Institutul Național de Statistică; Comisia Națională de Strategie și Prognoză; Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială. Acestor instituții publice li s-au lăturat partenerii sociali și Federația Asociațiilor Companiilor de Utilități din Energie.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul actului normativ

Actul normativ nu se referă la acest subiect

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care actul normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

proiectul de act normativ a fost transmis, spre consultare, Federației Autorităților Locale din România, Asociației Municipiilor din România, Asociației Orașelor din România, Asociației Comunelor din România și Uniunii Naționale a Consiliilor Județene din România, prin adresa nr.3397 /EC/20.07.2020.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Actul normativ nu se referă la acest subiect

5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ și Consiliului Economic și Social.

6. Alte informații

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea actului normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării actului normativ.

Actul normativ nu se referă la acest subiect

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Actul normativ nu se referă la acest subiect

3. Alte informații

Secțiunea a 8-a
Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a prezentului act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente

Actul normativ nu se referă la acest subiect

2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost elaborată prezenta lege privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie, pe care îl supunem spre aprobare Guvernului.

MINISTRUL MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE

Victoria Violeta ALEXANDRU

AVIZĂM FAVORABIL

VICEPRIM - MINISTRU

Raluca TURCAN

Ministrul Finanțelor Publice

Vasile-Florin CÎȚU

Ministrul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

Virgil-Daniel POPESCU

Ministrul lucrărilor publice, dezvoltării și administrației,

Ion STEFAN

**Autoritatea națională de reglementare în domeniul energiei
Președinte,**

Dumitru CHIRIȚĂ

Ministrul Justiției

Marian Cătălin PREDOIU